

תשובה לבוקרי גדות

אין אפשרות לנצל את המרעה ניצול יעיל אלא על ידי יציאה למרעה שתי פעמים וקביעת הפסקה של שלוש שעות בערך להעלאת גירה ולמנוחה. בתנאים אלה הגעתי לניצול של 7 ואף 8 יח"מ בשתי רעייות בנות 4 שעות כל אחת, כולל את הדרך אל שדה המרעה וממנו. כמובן שמדובר על רעייה במרחק של לא יותר מקילומטר מנקודת הישוב.

ד. בימות האביב יש לרעות בערב ובלילה, הן בגלל החום והן בגלל „הזוב“. בשעות אלה מסוגלת הפרה לאכול את המאכסימום.

ה. מצאתי, שהואיל והעבודה השיגרית ברפת קשורה קשר אמיץ עם גורמים רבים במשק, יש לקבוע סדר אחד לתמיד אשר יתאים לכל עונות השנה ללא שינויים החורגים מהמסגרת אף כמח"צית השעה; לדוגמה: השעה 9.00 נקבעת להורפת העגלה הראשונה של מספוא לכל השנה. גם לרפתנים חשוב סדר יום קבוע.

אני מניח שבשעות הערב אין חולבים. מובן שדבר זה מחייב חליבת לילה, אלא שהמיכון מאפשר לאיש לעבוד בלילה משך שבוע ימים ומשחרר את הצוות לשעות הערב. בעדר בן 50 פרות מספיק בלילה איש אחד לבצע כל העבר דות. להלן סדר היום כפי שהנהגתיו אני בזמנו.

לכבוד מערכת

„משק הבקר והחלב“

ת. ג.

בתשובה „למכתב למערכת“ של רפתן משק גדות הרשו לי למסור לכם מנסיוני ברעיית עדרים במשך למעלה מ־10 שנים, באלומות ובהסוללים.

ארשה לעצמי לקבוע מספר הנחות יסוד ול־הציע בסוף דברי את סדר היום שהיה נהוג עמי ברעיית העדר.

א. מאחר והפרה היא חיית ביצות לפי מוצאה לא יזיק לה הגשם בשעת הרעייה באם אינו מלווה רוח חזקה. הגשם אף לא מפריע לאכול; כל זה בתנאי שלאחר שעות הרעייה תמצא לה מקום מרבץ יבש. לכן נכון הוא מה שעושים רפי־תני גדות, בהוציאם את העדר בכל ימות החורף. למעשה שאלה זאת נוגעת יותר ברועה מאשר בעדר הבקר.

ב. אין כל סכנה בהוצאת העדר בשעות הבוקר המוקדמות אף בתנאי קור וערפל, אך בתנאי מפורש שלפני הרעייה יקבל העדר מנת שחת או קש. עלי לציין שנהגתי להוציא את העדר בחורף שי דצמבר—פברואר בעוד שרר חושך וללא כל מקרה של „התנפחות“.

ג. כשנהוגה חליבה תלת פעמית בעדר, וכי מדומני שהיום אין חולקים עוד על הצורך בכך,

סדר השעות	בימות החורף חליבת לילה	בימות האביב חליבת לילה
4.00 עד 1.00	רעייה משעה 5.00	הגשת תוספת מספוא
9.00 עד 4.00	חליבת לפני הצהריים	
11.00 עד 9.00	רעייה עד שעה 16.00	
15.30/16.00 עד 11.00	חליבה בשעה 16.00	חליבה בשעה 15.30
17.00/18.00 עד 15.30/16.00	רעייה משעה 4.00	רעייה

אשמח לענות על שאלות נוספות הקשורות בנושא זה. פרסמתי ב„השדה“ מחודש מאי 1951 מאמר בשאלה זו.

בב"ח
זאב מל
כפר ורבורג